

Katarzyna Wyrwas

Arealny ‘regionalny’

Dwa lata temu w poniedziałkowym dodatku Praca „Gazety Wyborczej” ukazało się nieco tajemnicze ogłoszenie, w którym poszukiwano *arealnego* kierownika sprzedaży. Można się domyślić, że jest to spolszczenie angielskiej nazwy stanowiska *Area Manager* ‘specjalista odpowiedzialny za dostawy, promocję i sprzedaż na określonym obszarze’. Przymiotnik *arealny* ma jednak w polszczyźnie kilka homonimów i może to powodować zabawne nieporozumienia. Najstarszy homonim utworzony został od *areal* ‘obszar, powierzchnia gruntu, zwłaszcza uprawnego’ (SJPSz) za pomocą sufiksu *-ny*. Wyraz ten w znaczeniu ‘gruntowy, należący do roli, rolowy’ odnotowuje jedynie SWiL. Współcześnie powszechnie znanym homonimem omawianego przymiotnika jest wyraz o znaczeniu ‘nie istniejący w rzeczywistości; nie dający się urzeczywistnić; nierealny’ (SJPSz) utworzony za pomocą prefiksu *a-* od *realny*. W terminologii geologicznej istnieje także homonim o znaczeniu ‘powierzchniowy’ nie odnotowany w słownikach języka polskiego¹, pochodzący najprawdopodobniej od angielskiego przymiotnika *areal* ‘powierzchniowy’, do którego dodano rodzimy przyrostek *-ny*. Taką samą genezę mógłby mieć najnowszy homonim, który wymieniłam we wstępie, bazujący na innym znaczeniu angielskiego odpowiednika. Nazwa stanowiska – *Area Manager* – świadczy jednak o tym, że *arealny* powstał tym razem nie od przymiotnika, lecz od rzeczownika angielskiego *area* dzięki połączeniu z przyrostkiem *-alny*², który tworzy przymiotniki od rzeczowników wyłącznie obcego pochodzenia (por. *ratalny, kolonialny, formalny, tubalny*)³.

Jak stwierdza A. Gestem: „W ostatnich latach pojawiło się wiele nowych zawodów, które siłą rzeczy nie mają polskich nazw. Powszechnie stosuje się więc w takich przypadkach nomenklaturę angielską”⁴. Przykłady można mnożyć:

Ze strony firmy Hochland Polska wyróżnienie odebrał Marek Kamiński, **Area Manager** Polska Centralna (www.hochland.pl); **Area Manager** na teren Polski Zachodniej (kruger.poznan.pl); **Area Manager** Wschód (requests.schering.com.pl); **Area Manager** dla regionu Borland Nordic (www.bsc.com.pl); **Area Manager** na Polskę (www.ice.pl); **Area Manager**, rejon Trójmiasta i okolic (mtp.mtp.pl); Danuta Łapkiewicz zostaje mianowana na stanowisko **Area Manager for Poland** (wirtualnywydawca.pl); Christopher Yek, **Area Manager Germany, Russia and Poland** (www.siz.pap.pl); **Area Manager Central and East Europe** (mtp.mtp.pl)

Zagraniczne firmy działające na polskim rynku odtwarzają u nas wraz z oddziałami także własną strukturę stanowisk i własną nomenklaturę, niekiedy przekładaną na język polski. Niewątpliwie godne pochwały jest stosowanie polskich nazw stanowisk, homonimia

omawianego przymiotnika powoduje jednak, że nazwy typu *Arealny Kierownik Sprzedaży ds. Detalu i Gastronomii* czy *Reprezentant Arealny* (praca.wp.pl) mogą się wydawać śmieszne i wywoływać nieporozumienia. Choćby z tego powodu warto zastępować nieco niefortunne nowe zapożyczenie *arealny* bardziej zrozumiałym synonimem: *rejonowy*, *terenowy* lub *regionalny*. Spośród wymienionych najodpowiedniejszy byłby przymiotnik *regionalny*, który jest już stosowany, por.:

Kierownik serwisu samochodowego (**region**) / Auto-service **area** manager (www.assessmentcenter.pl); Przedstawiciel **Regionalny** / Sales **Area** Manager Gdańsk (www.monacor.pl);

Powyższe przykłady pokazują nazewnictwo polskie stosowane łącznie lub wymiennie z angielskim. Miejmy nadzieję, iż w dobie ekspansji anglicyzmów stanie się to regułą, zwłaszcza że w urzędowej Klasyfikacji zawodów i specjalności⁵ zarejestrowany jest zawód przedstawiciela handlowego (przedstawiciela regionalnego).

Przypisy

¹ Termin ten nie występuje jako samodzielne hasło, znaleźć można go w treści hasła „deglacja” (oznaczającego proces zanikania lodowców), w którym czytamy: „deglację *arealną* cechuje topnienie zachodzące gł. na powierzchni lodowca...”. Nowa encyklopedia powszechna PWN, Warszawa 1997, t. 2, s. 41.

² Przyrostek *-alny* uznawany jest za formant złożony, por. Gramatyka współczesnego języka polskiego. Morfologia, red. R. Grzegorzycowa, R. Laskowski, H. Wróbel, Warszawa 1998, t. 2, s. 495. Segment *-al-* w przyrostku *-alny* uznaje się za intermorf nie wnoszący do powstałego derywatu żadnej informacji semantycznej, por. K. Kowalik, Budowa morfologiczna przymiotników polskich, Wrocław 1977, s. 78.

³ Por. T. Smółkowa, D. Tekiel, Nowe słownictwo polskie. Przymiotniki i przysłówki. Wrocław 1977, s. 24; podobnie H. Jadacka, System słowotwórczy polszczyzny (1945-2000), Warszawa 2001, s. 102-3.

⁴ A. Gestem, Słownik zawodów obcych („Rzeczpospolita” 6.03.1996, rzeczpospolita.pl).

⁵ Klasyfikacja zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy. Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10 grudnia 2002 r. (Dz. U. Nr 222 z 20 grudnia 2002 r., poz. 1868), data wydania 14.01.2003.